

AREOPAGÍTICA

Discurs de
JOHN MILTON

PER LA LLIBERTAT D'IMPRIMIR SENSE DEMANAR-NE
LLICÈNCIA, ADREÇAT AL PARLAMENT D'ANGLATERRA

Ésser lliure està en allò: «¿Qui vol donar
un bon consell que tingui a la república?»
I el qui ho desitja pot brillar i el qui no vol
calla. ¿Es podria donar més igualtat?

EURÍPIDES, *Les suplicants*¹

Aquesta és la veritable llibertat: que els homes lliures,
quan hagin d'aconsellar públicament, puguin parlar lliurement.
Car qui ho pot fer i ho vol fer mereix la més gran lloança,
i qui no ho pot fer ni ho vol fer ha de poder viure en pau.
¿Què hi ha de més just en una ciutat que aquesta pau?

EURÍPIDES, *Les suplicants*²

¹ EURÍPIDES, *Les suplicants*, dins *Tragèdies*, Carles Riba (trad.), Barcelona: Curial, 1977, vol. 2, p. 111.

² Traducció de la versió lliure, feta per Milton, dels versos d'Eurípides.

[1] They who to States and Governours of the Commonwealth direct their Speech, High Court of Parliament, or wanting such accesse in a private condition, write that which they foresee may advance the publick good; I suppose them as at the beginning of no meane endeavour, not a little alter'd and mov'd inwardly in their mindes: Some with doubt of what will be the successe, others with fear of what will be the censure; some with hope, others with confidence of what they have to speake. And me perhaps each of these dispositions, as the subject was whereon I enter'd, may have at other times variously affected; and likely might in these formost expressions now also disclose which of them sway'd most, but that the very attempt of this addresse thus made, and the thought of whom it hath recourse to, hath got the power within me to a passion, farre more welcome then incidentall to a Preface.

[2] Which though I stay not to confesse ere any aske, I shall be blamelesse, if it be no other, then the joy and gratulation which it brings to all who wish and promote their Countries liberty; whereof this whole Discourse propos'd will be a certaine testimony, if not a Trophey. For this is not the liberty which wee can hope, that no grievance ever should arise in the Commonwealth, that let no man in this World expect; but when complaints are freely heard, deeply consider'd and speedily reform'd,

[I. EXORDI]

[1] Cort Suprema del Parlament, tant els qui s'adrecen directament als estaments dirigents³ i als governants de la comunitat sobirana,⁴ com els qui, no tenint aquesta possibilitat, només ho poden fer com a particulars, tots escriuen allò que creuen que pot ajudar al benestar públic; tots ells me'ls afiguro molt torbats i neguitosos en el moment d'emprendre una empresa tan noble. N'hi ha que dubten del resultat, n'hi ha que temen la crítica; n'hi ha que es refien d'allò que han de dir i n'hi ha que n'esperen molt. El que és jo, segur que en un moment o altre he passat per cadascun d'aquests estats d'ànim d'acord amb el tema de què tractava; i probablement ara, amb les meves primeres paraules ja us podria deixar entreveure quin d'aquests estats ha predominat en mi, si no fos que m'apassiona de tal manera preparar el meu discurs i pensar en els seus destinataris que, per bo que això sigui, no convé fer-ho en l'exordi.

[2] Encara que, si algú m'interroga, no m'estaré pas de confessar el meu apassionament; i ningú no me'l podrà retreure, perquè només sóc culpable de la joia i la satisfacció amb què es veuen recompensats els qui desitgen i promouen la llibertat de llur país; de tot plegat, el discurs que em proposo de fer en serà, si no un trofeu, almenys un bon testimoni. Car la llibertat que anhelem no consisteix pas a eliminar les queixes de la comunitat sobirana —un fet impensable en aquest món—, ans consisteix a aconseguir que les queixes siguin lliurement escoltades, profun-

³ «Estaments dirigents» tradueix *states*. En aquest context, *states*, més que no pas el significat habitual d'organització política d'un determinat territori, significa els grups dirigents d'una societat. Cf. *Paradise Lost*, 2.387, on s'esmenten els *Infernal States*, una expressió que en *El paradís perdut*, J. M. Boix i Selva (trad.), Barcelona 1953, p. 62, es tradueix per «Prínceps infernals»; cf. també la traducció poètica del salm 82, *The Works of John Milton* (Hughes 152), on el text hebreu, que la King James Version (en endavant KJV) tradueix per *congregation of the mighty*, és parafrasejat així: *Kings and lordly states*.

⁴ La *Commonwealth*, traduït per «comunitat sobirana», designa l'organització de tipus republicà instaurada per Cromwell.

then is the utmost bound of civill liberty attain'd, that wise men looke for. To which if I now manifest by the very sound of this which I shall utter, that wee are already in good part arriv'd, and yet from such a steepe disadvantage of tyranny and superstition grounded into our principles as was beyond the manhood of a *Roman* recovery, it will bee attributed first, as is most due, to the strong assistance of God our deliverer, next to your faithfull guidance and undaunted Wisdome, Lords and Commons of *England*. Neither is it in Gods esteeme the diminution of his glory, when honourable things are spoken of good men and worthy Magistrates; which if I now first should begin to doe, after so fair a progresse of your laudable deeds, and such a long obligation upon the whole Realme to your indefatigable virtues, I might be justly reckn'd among the tardiest, and the unwillingest of them that praise yee.

[3] Nevertheless there being three principall things, without which all praising is but Courtship and flattery, First, when that only is prais'd which is solidly worth praise: next, when greatest likelihoods are brought that such things are truly and really in those persons to whom they are ascri'd, the other, when he who praises, by shewing that such his actuall perswasion is of whom he writes, can demonstrate that he flatters not; the former two of these I have heretofore endeavour'd, rescuing the employment from him who went about to impaire your merits with a triviall and malignant *Encomium*; the latter as belonging chiefly to mine